

61 | 127
aukció | t é t e l

BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Pöstyéni híd, 1926

Olaj, vászon, 58x74 cm
Jelezve balra lent: Bernáth

Kezdő ár: 3 000 000 Ft / 9 375 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimated value: 15 625 – 21 875 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM: 1926/7

1. A pöstyéni fürdő-park, 1910-es évek
archív fotó

2. Híd a pöstyéni fürdő mellett, 1914
archív fotó

Bernáth huzamos berlini tartózkodás után, 1926 nyarán látogatott először a felvidéki Pöstyénbe. Frissen diplomázott menyasszonya, Pártos Alice első munkahelyén, a gyógyhatású termálvízre települt Bad Piestany Spezial Sanatorium vendégeként, Bernáth a zavartalan alkotómunka ideális helyszínére lelt. Itt szerzett első benyomásaira *Utak Pannóniából* című önéletrajzi kötetében emlékezett vissza: „*Mint ha egy oázisra érkeztem volna, szaharai gyaloglás után. Kedves szoba várt rám, a sanatórium negyedik emeletén. Ablakom alatt a Vág folyó éppen akkor áradtan rohant. Tündéri kép. Nehéz szürke nyári felhők ülték meg az eget, a folyó túlsó partja mögött pedig erdő-borította domb és hegyvonulat a nedves nyár erős kék-zöldjébe áztatva, nagyvonalú panorámát adott. [...] Akkor még egy édes, öreg fahíd szel-*

te át [... a folyót], szerves részeként a tájnak. Ezt a hidat vettem az első pöstyéni képeim tárgyául ...” Az itt bemutatott olajfestmény, mely az oeuvre-katalógusban *Pöstyéni híd* címen 1926 augusztusánál szerepel, az új helyszínen született első művek közé tartozik. A fenti idézetben felbukkanó „tündéri”, „nedves kék-zöld”, „nagyvonalú” és „szerves” kulcsszavak bepillantást engednek Bernáth ekkor bontakozó új művészi szándékaiba. A „tündéri” az újdonság varázsával ható tájélmény hűségese közvetítője. A „*nedves kék-zöld*”, azaz az éteri tisztaságú kék szín és ennek türkizes árnyalatai, Bernáth filozofikus-meditatív festészetének egyik legfontosabb jellemzőjévé vált a húszas évek közepétől. Ide kapcsolódik az emberi érzékekkel követhetetlen mélység és magasság végtelenségének szim-

bólumává is vált kék színnek, az európai kultúrkörben elterjedt transzcendens értelmezése. Bernáth a víztömeg mélyét és a levegőég magassát összekapcsoló eleven energiákat „nagyvonalú” látomásba rendező *Pöstyéni híd*on, az emberi figurákat a tájjal „szerves” egységbe forrva jeleníti meg. A horgászó alakok, a parton heverő sziklával színben és formában egyenértékű alakzatokként derengenek elő az alkonyati árnyékból. A festés aktusa, az olajfesték anyagával való érzéki bánásmód, mint a modern magyar festészet egyik fő jellemzője, a hazai avantgardban is egyfajta anyagtalanítási folyamaton esett át. Bernáth kivételesen fejlett művészi ösztönrel mentette át avantgarde periódusából a *Pöstyéni híd*on is érzékelhető transzcendens szemléletmódot.

RUM ATTILA